

Porteføljestyret for naturvitenskap og teknologi

Referat	Møte 3/20
Dato	25. september 2020, kl. 10:00 – 15:00
Sted	Zoom møte

Til stede: Professor Eva Sorensen, University College London, UK, *leder*
Professor Inga Berre, Universitetet i Bergen
Førsteamanuensis Andreas Carlson, Universitetet i Oslo
Professor Mari-Ann Einarsrud, NTNU, Trondheim
Forskningsjef Odd-Arne Lorentsen, Yara International ASA, Porsgrunn
Seniorforsker Eli Ringdalen, SINTEF, Trondheim
Professor Marit-Solveig Seidenkrantz, Aarhus Universitet, Danmark
Professor Magne Olav Sydnes, Universitetet i Stavanger
Forskningsleder Rune Storvold, NORCE, Tromsø
Professor Bo Wahlberg, KTH, Sverige

Forfall: Ingen forfall

Til stede fra Forskningsrådet:

Fungerende avdelingsdirektør Marianne Grønseth
Spesialrådgiver Harald H. Simonsen
Seniorrådgiver Bjørnar S. Komissar
Rådgiver Ragnhild Urbye
Seniorrådgiver Åshild Vik (sak 23)

Sak PSNATEK 20/20 Godkjenning av saklisten

Vedtak: *Saklisten godkjennes.*

Sak PSNATEK 21/20 Referat fra porteføljestyremøte 2/20, 19.05.20

Porteføljestyret fikk utkast til referat fra møte 19. mai tilsendt per epost. Det kom to innspill til mindre korreksjoner i referatet.

Vedtak: *Justert referat tas til orientering.*

Sak PSNATEK 22/20 Spørsmål om habilitet

Ingen inhabilitet ble innmeldt.

Vedtak: *Alle medlemmene er habile for å behandle alle saker på saklisten.*

Sak PSNATEK 23/20 Evaluering av SFF-ordningen

Saksdokument: Sak 23/20 Orientering om SFF-evalueringen

SFF-ordningen ble etablert i år 2000 med mål om å fremme kvalitet i norsk forskning. Ordningen dekker alle fagområder og gir langsiktig finansiering til noen av Norges fremste vitenskapelige miljøer. Siden de første SFF-sentrene startet opp i 2002 har ordningen utbetalt over 4 milliarder kroner til totalt 44 prosjekter fordelt over fire generasjoner med sentre.

SFF-ordningen ble evaluert våren 2020 av en internasjonal komitee bestående av 6 medlemmer. Evalueringen konkluderer med at SFF-ordningen har vært en stor suksess for Norge og komiteen anbefaler at den blir videreført.

Porteføljestyret takket for en god presentasjon og berømmet administrasjonen for arbeidet med å tilrettelegge for evalueringen. I diskusjonen ble det pekt på at SFF-ordningen er viktig fordi den langsiktige finansieringen gir rom for mere risikofylte prosjekter enn det som typisk blir finansiert gjennom Forskningsrådets virkemidler. Det ble også pekt på at det i framtidige evalueringer kan være nyttig å også se på det som blir liggende mellom de mere anvendte SFI-sentrene og de grunnforskningsrettede SFF-sentrene.

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak PSNATEK 24/20 Orientering om arbeidet med Forskningsrådets innspill til revisjon av Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Saksdokument: Sak 24/20 Orientering om arbeidet med Forskningsrådets innspill til revisjon av Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Langtidsplanen for forsknings og høyere utdanning skal revideres foran neste planperiode 2023 - 2032. Revidert plan er planlagt lagt fram for Stortinget samtidig med forslaget til statsbudsjett for 2023. Forskningsrådet er av Kunnskapsdepartementet bedt om å levere innspill til planen høsten 2021 og det tas sikte på at Forskningsrådets styre vedtar innspillet i sitt møte i oktober 2021.

Porteføljestyrene har bred kompetanse og innsikt i behovene i forskningssystemet og vil være en viktig ressurs i å få fram et godt innspill som setter retning for norsk forskning. Det er derfor ønskelig at porteføljestyrene setter av tid til å drøfte innspill på sine kompetanseområder og legger oppgavene inn i arbeids- og møteplanen for 2020 og 2021.

Det legges opp til at både Forskningsrådets styre og porteføljestyrene diskuterer innspillet i flere omganger.

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak PSNATEK 25/20 Søknadsbehandlingen 2020

Saksdokument: Sak 25/20 Orientering om søknadsbehandlingen i 2020

Utlysningene av midler til Forskerprosjekt hadde søknadsfrist 25. mai 2020. Opprinnelig frist var 6. mai, men den ble utsatt til 20. mai. pga. korona-pandemien og deretter til 25. mai. pga. tekniske problemer. Banebrytende forskning (FRIPRO) var ett av temaene som ble lyst ut under denne søknadstypen.

Det er felles søknadsbehandling for alle søknader om Forskerprosjekt på tilsvarende måte som i fjor hvor felles ekspertpaneler bestående av utenlandske eksperter vurderer søknadenes kvalitet. Det er forskningsinnholdet i søknaden som avgjør i hvilket panel den enkelte søknad plasseres, og ikke hvilke temaer den er sendt inn til.

Forskningsrådet mottok 2361 søknader om Forskerprosjekt til mai-fristen, derav 1877 til behandling i FRIPRO. For FRIPRO totalt er dette en økning på ca. 28 prosent fra 2019 i antall søknader til behandling. For FRINATEK er tilsvarende økning på ca. 25 prosent.

I årets søknadsbehandling er det totalt 29 panelgrupper og 90 paneler. Det er søknader til FRIPRO i alle de 90 panelene. Søknadene til FRINATEK er fordelt på 8 panelgrupper og 22 paneler.

Panelmøtene gjennomføres fra august til senest 9. oktober, og alle møtene gjennomføres som virtuelle møter på Zoom pga. korona-situasjonen.

Nytt i år er at det foretas en utsiling av søknader i forkant av panelmøtene. Silingen gjøres for at panelet i møtet skal kunne konsentrere seg om søknadene som er mest aktuelle for bevilgning.

Følgende søknader får full panelbehandling:

- 1. saksordfører gir samlet karakter ≥ 6
- 1. saksordfører gir samlet karakter 5 og gjennomsnitt fra øvrige $\geq 4,5$

- 1. saksordfører gir samlet karakter ≤ 4 og gjennomsnitt fra øvrige $\geq 5,5$
- Enkeltekspert(er) gir samlet karakter ≥ 6

For søknadene som får full panelbehandling, utarbeider panelet en omforent vurdering med karakterer for hver søknad, og rangerer alle søknader med samlet karakter 6 eller 7 per søknadsvariant. For søknadene som er silt ut før panelmøtet, skal 1. saksordfører gjennomgå sin individuelle vurdering som ble sendt inn før panelmøtet, og evt. justere teksten med tanke på at vurderingen skal sendes ut til søker. Det er kun de skriftlige kommentarene som kan oppdateres. Karakterene endres ikke. I tilbakemeldingen til søkeren vil dette bli beskrevet.

Fra porteføljestyret ble det uttrykt bekymring med hensyn til kalibrering av karakterbruken i de forskjellige panelene siden dette er avgjørende i seleksjonen av hvilke søknader som skal få støtte. Porteføljestyret ba også om at bevilgnings-saken blir organisert slik at flest mulig av medlemmene kan delta i den prinsipielle diskusjonen om hvordan og i hvilken rekkefølge kriteriene for seleksjon av søknader skal benyttes. Dette bør være klart til bevilgningsmøtet i desember 2020.

Vedtak: *Tas til orientering.*

Sak PSNATEK 26/20 Forslag om en bloc-avslag for FRIPRO-søknader i 2020

Saksdokument: Sak 26/20 Forslag om en bloc-avslag for FRIPRO-søknader i 2020

Porteføljestyret skal i møte 30. november – 1. desember 2020 behandle søknader som kom inn til FRIPRO, FRINATEK-delen, til fristen 25. mai 2020.

Det er praksis i Forskningsrådet at styret som har bevilgningsfullmakt, vedtar karaktergrenser for søknader som er aktuelle for bevilgning. I Forskningsrådets retningslinjer heter det at styret på forhånd (før søknadsbehandlingen er fullført) bør fatte vedtak om på hvilket karakternivå grensen skal settes for søknader som kan innstilles til støtte.

Av habilitetshensyn bør dette vedtaket fattes før styret får tilgang til søknadsdokumentene og faglige vurderinger av søknadene. Alle styremedlemmene vil anses som habile for alle søknader så lenge søknader og faglige vurderinger ikke er gjort kjent for styret. Et vedtak om *en bloc*-avslag vil i stor grad redusere risikoen for at styret ikke skal være beslutningsdyktig i bevilgningsmøtet. Porteføljestyret vil i tillegg frigjøre tid til å diskutere søknadene med de beste vurderingene fra ekspertpanelene.

Porteføljestyret ga sin tilslutning til forslaget om *en bloc*-avslag.

Vedtak: *Alle søknader til FRIPRO, FRINATEK-delen, med samlet karakter 5 eller lavere, og alle søknader med samlet karakter 6 eller 7, men med*

karakter 5 eller lavere på vurderingskriteriet "Excellence", avslås en bloc i porteføljestyremøtet 30.11-1.12 2020.

Sak PSNATEK 27/20 Prosess for revisjon av porteføljeplan

Saksdokument: Sak 27/20 Prosess for revisjon av porteføljeplanen

Forskningsrådets styre har besluttet at alle porteføljeplanene skal være revidert senest juni 2022. Det er ønskelig at de reviderte planene kan behandles i puljer slik at Styret gis anledning til å diskutere planene i mer detalj enn det en felles behandling av alle porteføljeplanene gir mulighet for.

Administrasjonen legger opp til en prosess der Styret kan behandle de tre reviderte planene for fagporteføljestyrene samlet i oktober eller desember 2021. I denne prosessen skal det gjennomføres en ekstern høringsrunde slik at forskningsinstitusjoner, fagmiljøer og andre relevante aktører kan komme med innspill til planene. Administrasjonen foreslo følgende prosess for revisjon av porteføljeplanen:

- PS 4/20 (nov/des): Første diskusjon om hva som bør med i revidert porteføljeplan
- PS 1/21 (mars): Diskusjon om hvilke endringer som bør gjøres i planene på fellesmøte for de tre fagporteføljestyrene
- PS 2/21 (juni): Porteføljestyret godkjenner høringsutkast til revidert porteføljeplan
- Juni-august 21: Porteføljeplanen sendes på høring sammen med de to andre fagporteføljeplanene
- PS 3/21 (september): Endelig versjon av revidert porteføljeplan godkjennes av porteføljestyret
- Oktober (evt. desember) 21: De tre fagporteføljeplanene behandles samlet i Forskningsrådets styre.

Porteføljestyret ga sin tilslutning til den foreslåtte prosessen.

Vedtak: *Porteføljestyret slutter seg til den foreslåtte prosessen for å revidere porteføljeplanen.*

Sak PSNATEK 28/20 Investeringsplan naturvitenskap og teknologi

Saksdokument: Sak 28/20 Investeringsplan for naturvitenskap og teknologi

Hver portefølje skal ha en treårig investeringsplan som gir en samlet oversikt over tiltakene som planlegges med bruk av egne midler. Planen skal også beskrive porteføljestyrets tiltak for rådgivning i perioden.

Investeringsplanen utarbeides på grunnlag av porteføljeplanen og porteføljeanalysen. Den revideres årlig og legges fram for Forskningsrådets styre i forbindelse med budsjettprosessen.

Porteføljestyret skal godkjenne investeringsplanen mens det er administrasjonenes oppgave å iverksette den. Administrasjonen kan derfor gjennomføre utlysninger og andre tiltak som er beskrevet i investeringsplanen, uten videre behandling i porteføljestyret.

Det er Forskningsrådets styre som formelt vedtar investeringsplanene. Dette vil skje på Styrets møte i oktober 2020.

I diskusjonen ble det uttrykt bekymring over at planlagt beløp til utlysning synker betydelig i 2022 og 2023. Det ble også kommentert at det virker fornuftig å ha utlysning for ROMFORSKNING hvert annet år gitt at det er relativt lite midler tilgjengelig. De årene hvor ROMFORSKNING ikke har egen utlysning, kan det søkes til FRIPRO/FRINATEK. Porteføljestyret ønsker å være mer involvert i framtidige investeringsplaner og ba om at det tilrettelegges for en diskusjon om hvordan det kan gjøres.

Vedtak: *Porteføljestyrets merknader innarbeides i utkastet til investeringsplan. Styreleder gis fullmakt til å godkjenne den endelige versjonen av planen.*

Sak PSNATEK 29/20 Møteplan 2021

Møte 1/21 planlegges som et fellesmøte mellom de tre fagporteføljestyrene i mars 2021. Administrasjonen vil benytte Doodle til å finne et egnet tidspunkt for møtet.

Møte 2/21 vil være bevilgningsmøte for søknadsbehandlingen våren 2021. Av hensyn til søknadsbehandlingsprosessen må møtet legges til uke 24.

Vedtak: *Møte 1/21 i mars 2021 fastsettes med Doodle. Møte 2/21 fastsettes til 15-16 juni 2021.*

Sak PSNATEK 30/20 Eventuelt

Hasteutlysningen av midler knyttet til Covid-19 ble tatt opp av en av styrets medlemmer. Dette er midler som er stilt til rådighet på kort varsel og hvor utlysning og søknadsbehandling har foregått utenom Forskningsrådets vanlige søknadsbehandlingssystem. Siden det er Porteføljestyret for helse som har hatt ansvaret for tildelingen av midlene, er det ikke naturlig at Porteføljestyret for naturvitenskap og teknologi kommenterer en slik enkeltutlysning.

Sak PSNATEK 31/20 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: *Protokollen godkjennes.*